

BESLUT
2025-08-27

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 2 juni 2025

Saken

Omställningsstudiestöd; den
studerandes framtida ställning på
arbetsmarknaden

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om
omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för studier vid Kulturama/Medborgarskolan,
musikproducent & låtskrivare, under tiden den 1 september 2025 – den 2 januari
2026.

CSN begärde kompletterande uppgifter gällande att NN behöver lämna ett eget
yttrande. CSN upplyste om följande. NNs omställningsorganisation har lämnat
uppgifter om att de inte anser att utbildningen han ska läsa stärker hans framtida
ställning på arbetsmarknaden.

NN besvarade CSN:s komplettering med ett eget yttrande i vilken han redogjorde för
sin situation samt anförde i huvudsak följande. Utbildningen han söker nu skiljer sig
från den han gick tidigare. Den tidigare utbildningen var mer tekniskt lagd och den
utbildning han söker nu har även låtskrivande, musikteori och mer kreativt fokus.
Utbildningen han sökt blir därför en viktig komplettering snarare än upprepning och är
avgörande för att han ska kunna ta sig vidare mot en karriär inom musik. Han har
producerat musik i över tio år men saknar ännu det som krävs för att etablera sig
professionellt. Idag arbetar han som coach inom telekombranschen. Han har jobbat
heltid hela sitt vuxna liv och parallellt har han ägnat sin fritid åt musik. Det är inte
möjligt för honom att ta det här steget genom självstudier. Han har försökt det vid
flera tillfällen under en längre period. Han behöver ny kunskap, coaching, feedback
och träning som bara en utbildning kan erbjuda honom. Han har redan investerat

mycket tid, engagemang och energi i sitt musikskapande. Det han nu söker är möjligheten att göra en seriös och långsiktig omställning där han får rätt kompetens för att kunna arbeta professionellt inom musikbranschen.

CSN avslog ansökan med följande motivering. NN kan inte få omställningsstudiestöd då han inte visat att den sökta utbildningen stärker hans framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. NNs omställningsorganisation Trygghetsrådet TRR har lämnat uppgifter om att de inte anser att utbildningen han ska läsa stärker hans framtida ställning på arbetsmarknaden. NN har fått tillfälle att komma in med ett eget yttrande kring hur den sökta utbildningen stärker hans ställning på arbetsmarknaden. NN har dock inte inkommit med något underlag som motsäger Trygghetsrådets bedömning.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak samma omständigheter som i tidigare skrivelse med bland annat följande tillägg. Det råder fortsatt ett växande behov av musikproducenter och låtskrivare. Utbildningen är yrkesinriktad, branschnära och motsvarar flera godkända utbildningar inom yrkeshögskolan. Han önskar verkligen att få ta del av omställningsstudiestödet.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde i huvudsak följande. I de fall en studerande tillhör en omställningsorganisation ska omställningsorganisationen ges möjlighet att lämna ett yttrande till CSN gällande om utbildningen stärker ställningen på arbetsmarknaden. Omställningsorganisationerna har goda kunskaper om arbetsmarknaden och den enskilde arbetstagarens situation. CSN ska därför lägga särskilt vikt vid deras yttrande. Omställningsstudiestöd får endast lämnas för en utbildning som stärker den studerandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. Omställningsstudiestöd får lämnas även utan beaktande av arbetsmarknadens behov om det finns särskilda skäl. Trygghetsrådet TRR har lämnat ett yttrande till CSN och meddelat utbildningen till Musikproducent & Låtskrivare vid Kulturama/Medborgarskolan som NN ska läsa inte stärker hans ställning på arbetsmarknaden med hänsyn till arbetsmarknadens behov. NN har framfört sina egna argument och förklaringar till hur utbildningen kommer att stärka hans framtida ställning på arbetsmarknaden och att han har svårt att få arbete inom musikbranschen. CSN har haft svårt att hitta underlag som styrker att utbildningen kommer att stärka NNs ställning på arbetsmarknaden och CSN har tagit hänsyn till att TRR har gjort bedömningen att utbildningen inte stärker NNs ställning på arbetsmarknaden med hänsyn till arbetsmarknadens behov. NN har inte framfört särskilda skäl till att omställningsstudiestöd ska kunna lämnas utan beaktande av arbetsmarknadens behov och han har inte tillräckligt styrkt hans argument för att utbildningen kommer stärka hans ställning på arbetsmarknaden. CSN bedömer att det inte finns tillräckliga uppgifter som styrker att utbildningen Musikproducent & Låtskrivare vid Kulturama/Medborgarskolan stärker NNs ställning på arbetsmarknaden och CSN anser därmed att överklagandet ska avslås.

CSN inkom därefter, genom dess rättsavdelning, på nämndens begäran, med ett tilläggsyttrande. Av tilläggsyttrandet framgår att CSN anser att överklagandet bör avslås. Vidare framgår bland annat följande. Trygghetsrådet TRR har i ett yttrande till

CSN anför att den utbildning NN ska läsa inte stärker hans ställning på arbetsmarknaden utifrån arbetsmarknadens behov. CSN ska lägga särskild vikt vid deras bedömning. Det ankommer på NN att inkomma med underlag som visar att utbildningen, trots Trygghetsrådet TRR bedömning, stärker hans ställning på arbetsmarknaden. NN har i sitt överklagande bland annat anför att det råder ett fortsatt och växande behov av musikproducenter och låtskrivare, att utbildningen är yrkesinriktad och motsvarar godkända utbildningar inom yrkeshögskolan, att teknikutvecklingen skapar nya krav på kompetens och att traditionella anställningsformer inte speglar den faktiska efterfrågan inom musikbranschen. Vad gäller behovet på arbetsmarknaden kan CSN konstatera att behovet av musikproducenter och låtskrivare är begränsat. Enligt uppgift är branschen inom vilken musikproducenter verkar, extremt konkurrensutsatt. NN ska inte läsa någon av de musikutbildningar som finns inom yrkeshögskolan. Att det kan finnas vissa likheter med dessa är inte tillräckligt för att konstatera en efterfrågan på arbetskraft inom området. Vidare har YH-myndigheten bedömt utflödet som något högt för framför allt yrkesgruppen musikproducent, och att efterfrågan bland musiker ofta berör tjänstgöring i kyrkliga sammanhang. Det framkommer också av den information som finns hos Arbetsförmedlingen. CSN bedömer inte att det som NN framfört angående teknikutvecklingen och anställningsformerna inom branschen påverkar bedömningen vad gäller efterfrågan på musikproducenter och låtskrivare inom musikbranschen. Visserligen kan NNs bakgrund tala för att han kan ha större möjlighet att lyckas inom musikbranschen än många andra. Vid en samlad bedömning anser CSN dock inte att det som han har framfört är tillräckligt för att utbildningen ska anses stärka hans ställning på arbetsmarknaden utifrån arbetsmarknadens behov. Det har inte heller framkommit några särskilda skäl för att bortse från arbetsmarknadens behov.

NN har fått möjlighet att inkomma med synpunkter på CSN:s yttranden och anförde i huvudsak följande. Han har arbetat heltid i vanliga anställningar utanför branschen han vill jobba inom under hela hans vuxna liv. Under mer än tio års tid har han samtidigt försökt etablera sig som frilans inom musikbranschen. Efter denna långa period har han kommit till insikten att han behöver studera vidare för att kunna etablera sig inom musikbranschen. I samband med Almedalsveckan har Stim nu publicerat en ny rapport: Sweden's Music Industry at a Crossroads som tydligt visar att behovet av kompetenta låtskrivare och musikskapare är större än någonsin och att musikbranschen (inom Sverige) växer och kommer fortsatt växa.

Författningsbestämmelser

Lagen om omställningsstudiestöd är ändrad från och med 1 januari 2025. Av övergångsbestämmelserna (2024:1087) till ändringen i lagen om omställningsstudiestöd framgår följande.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.
2. Bestämmelserna i 6, 15, 23, 26 och 32 §§ och punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i den nya lydelsen och de nya bestämmelserna i 15 a och 15 b §§ tillämpas första gången i fråga om ansökningar om omställningsstudiestöd som avser studier som påbörjas den 1 juli 2025 eller senare.

3. För ansökningar om omställningsstudiestöd som avser studier som påbörjas före den 1 juli 2025 gäller 6, 15, 23, 26 och 32 §§ och punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna i den äldre lydelsen.

Av 15 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande.

Omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som tillsammans med den studerandes tidigare utbildning, kunskaper och erfarenheter från arbetslivet kan antas stärka den studerandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov av den studerandes samlade kompetens.

Om utbildningen avser att ge kompetenser inom ett eller flera arbetsområden där den studerande inte redan arbetar eller har arbetat ska, vid bedömningen av arbetsmarknadens behov, hänsyn tas endast till behoven inom det eller de nya arbetsområdena. Om utbildningen avser att ge kompetenser inom flera nya arbetsområden ska det vara tillräckligt att arbetsmarknaden inom något av dessa arbetsområden har behov av den studerandes samlade kompetens.

Om det finns särskilda skäl får omställningsstudiestöd lämnas även utan beaktande av arbetsmarknadens behov.

Av 32 § samma lag framgår följande.

Om en studerande är anknuten till en omställningsorganisation ska Centrala studiestödsnämnden ge den organisationen tillfälle att yttra sig angående om och hur förutsättningarna för omställningsstudiestöd i 15 § och 15 a § första stycket 1 och 2 är uppfyllda. Omställningsorganisationen behöver dock inte ges tillfälle att yttra sig om

1. den redan har lämnat ett yttrande,
2. den har meddelat nämnden att den har avstått från att yttra sig,
3. ansökan avser omställningsstudiestöd före det kalenderår den studerande fyller 27 år eller efter det kalenderår han eller hon fyller 62 år, eller
4. ansökan avser omställningsstudiestöd för samma utbildning som den studerande redan har fått omställningsstudiestöd för.

Av 33 § samma lag framgår att vid prövning av en ansökan om omställningsstudiestöd ska Centrala studiestödsnämnden lägga särskild vikt vid ett sådant yttrande som avses i 32 §.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar att den 1 januari 2025 trädde vissa ändringar i lagen och förordningen om omställningsstudiestöd i kraft som bland annat innebär att vid bedömningen av om den sökta utbildningen stärker den studerandes ställning på arbetsmarknaden endast ska prövas utifrån arbetsmarknadens behov inom det eller de nya arbetsområdena beaktas. Bestämmelserna ska tillämpas för ansökningar om omställningsstudiestöd som avser studier som påbörjas den 1 juli 2025 eller senare. Regeländringarna innebär att hur arbetsmarknadens behov ser ut inom det eller de områden där den studerande redan arbetar eller har arbetat inte längre ska påverka möjligheterna att få omställningsstudiestöd. Eftersom NNs ansökan avser studier som påbörjas efter den 1 juli 2025 är således de ändrade reglerna tillämpliga.

Frågan i ärendet är om utbildningen musikproducent och låtskrivare, tillsammans med NNs tidigare utbildning, kunskaper och erfarenheter från arbetslivet, kan antas stärka hans framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov av hans samlade kompetens eller om det annars finns särskilda skäl för att bortse från arbetsmarknadens behov.

Av förarbetena till ändringarna i lagen om omställningsstudiestöd (prop. 2023/24:168 s. 42f) framgår bland annat följande.

”För att göra det enklare för personer inom bristyrken att få omställningsstudiestöd när de vill utbilda sig inom ett nytt område bör det inte längre göras någon jämförelse mellan hur stora behov av arbetskraft och kompetenser som finns inom å ena sidan det arbetsområde där den studerande redan arbetar eller har arbetat och å andra sidan inom det nya arbetsområdet. Det bör alltså bara vara arbetsmarknadens behov inom det eller de nya arbetsområdena som ska beaktas. Hur arbetsmarknadens behov ser ut inom det eller de områden där den studerande redan arbetar eller har arbetat bör inte längre påverka möjligheterna att få omställningsstudiestöd.”

”Regeringen anser att den befintliga huvudregeln, att omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som kan antas stärka den studerandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov, behöver förtydligas. Det som behöver förtydligas är att det som ska bedömas är om utbildningen tillsammans med den studerandes samlade kompetens kan antas stärka den studerandes ställning på arbetsmarknaden. Bedömningen ska alltså göras utifrån varje persons situation och förutsättningar, dvs. utifrån personens tidigare utbildning, kunskaper och erfarenheter från arbetslivet. Det behöver också förtydligas att det är arbetsmarknadens behov av just den kompetens som den studerande har som ska bedömas.”

”Regeringen föreslår att om en studerande är anknuten till en omställningsorganisation ska CSN ge den organisationen tillfälle att yttra sig angående om och hur förutsättningarna för omställningsstudiestöd i den förtydligade bestämmelsen och den kompletterande bestämmelsen är uppfyllda.”

Om den sökande är ansluten till en omställningsorganisation ska CSN enligt gällande författningar bereda denne tillfälle att yttra sig i denna fråga och särskild vikt ska också läggas vid detta yttrande. I detta fall har omställningsorganisationen yttrat sig på så sätt att den sökta utbildningen inte bedöms stärka NNs framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov av hans samlade kompetens. Det har inte presenterats några underlag eller liknande som motsäger omställningsorganisationens yttrande (jämför Överklagandenämndens avgörande dnr 2023-0583). Redan mot denna bakgrund kan den aktuella utbildningen inte bedömas stärka NNs framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov av hans samlade kompetens. De omständigheter som framkommit utgör inte heller sådana särskilda skäl som krävs för att omställningsstudiestöd ändå ska kunna lämnas utan att beakta arbetsmarknadens

behov. NN har mot denna bakgrund inte rätt till omställningsstudiestöd för den sökta utbildningen. Överklagandet ska därför avslås.

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef
samt ledamöterna Victor Holmström, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Helena
Söderberg och Jenny Twana
Föredragande: Christine Iversen

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning